

Walczymy ze smogiem

Trwa kolejny sezon grzewczy a wraz z nim zagrożenie smogiem. Referat Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowice, przy współpracy z Gierałtowskim Alarmem Smogowym, podejmuje szereg działań mających na celu walkę z zanieczyszczeniem powietrza.

MONITORUJEMY

Monitoring jakości powietrza oraz informowanie społeczeństwa o poziomie jego zanieczyszczenia to podstawowe działania mające na celu zabezpieczenie przed skutkami smogu. Wiedząc, jaki jest aktualny i prognozowany na najbliższy czas stan jakości powietrza możemy świadomie podejmować decyzje dotyczące różnego rodzaju aktywności na wolnym powietrzu, takich jak pójście na spacer czy bieganie. Przydatne do tego celu są również szczegółowe informacje pogodowe.

Mając zatem na uwadze zapewnienie mieszkańcom rzetelnej informacji o jakości powietrza, na progu jesieni i sezonu grzewczego Gmina Gierałtowice zainstalowała cztery stacje monitorujące jakość powietrza oraz cztery stacje meteorologiczne. Zlokalizowane one są w każdym sołectwie naszej Gminy:

- w Chudowie, na budynku OSP,
- w Gierałtowicach, na budynku Urzędu Gminy,
- w Paniówkach, przy drodze dojazdowej do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego,
- w Przyszowicach, przy ośrodku zdrowia.

System czujników monitorujących jakość powietrza mierzy stężenia zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, dwutlenku węgla, dwutlenku azotu oraz ozonu.

Dotychczas w tym zakresie dostępne były jedynie wyniki ze stacji Państwowego Monitoringu Środowiska, obsługiwanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, zlokalizowanych w

miastach ościennych.

Dzięki prowadzonym pomiarom i udostępnieniu wyników on-line mieszkańcy mają stały dostęp do informacji o stanie jakości powietrza w gminie oraz do informacji pogodowych. Stan powietrza w naszej Gminie można na bieżąco śledzić na stronie internetowej www.discovair.pl, oraz przez stronę internetową i aplikację Gminy Gierałtowiec.

Stacje meteorologiczne prezentują wysokość opadu atmosferycznego (całoroczną), temperaturę i wilgotność powietrza, prędkość i kierunek wiatru, ciśnienie atmosferyczne, a nawet natężenie promieniowania słonecznego i wysokość szkodliwego promieniowania UV.

INFORMUJEMY

Na stronie internetowej Gminy Gierałtowiec oraz w aplikacji Gminy Gierałtowiec znajduje się zakładka „Jakość powietrza”, gdzie znaleźć można informacje o aktualnym stanie jakości powietrza. Informacje te pochodzą zarówno z sieci Państwowego Monitoringu Środowiska, jak również, co szczególnie istotne, ze wspomnianych wyżej czujników zlokalizowanych na terenie Gminy. Na bieżąco umieszczane są tam również komunikaty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomu informacyjnego lub poziomów alarmowych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu tzw. „alarm smogowy”.

Na stronie internetowej Gminy lub w aplikacji pod adresem <http://infomet.nazwa.pl/app/gieraltowice-map/> można też znaleźć przydatne informacje dotyczące warunków atmosferycznych, pochodzące ze wspomnianych wcześniej stacji meteorologicznych.

Dodatkowo, w przedszkolach na terenie naszej Gminy znajdują się tablice, na których codziennie umieszczane są aktualne informacje dotyczące stanu jakości powietrza w naszej okolicy. Kolory kartek wieszanych na tablicach odpowiadają aktualnej

jakości powietrza:

- kolor zielony – jakość powietrza bardzo dobra lub dobra,
- kolor pomarańczowy – jakość powietrza umiarkowana lub dostateczna,
- kolor czerwony – jakość powietrza zła lub bardzo zła.

Kolory kartek i czytelne piktogramy informują, czy jakość powietrza jest dobra i bez przeszkód można przebywać na świeżym powietrzu, czy lepiej od aktywności na zewnątrz się powstrzymać. Informacje takie przydatne są więc zarówno dla opiekunów w przedszkolach, jaki rodziców.

Na tablicach znajdują się również przydatne informacje dotyczące uchwały antysmogowej województwa śląskiego oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania, dzięki któremu możecie Państwo otrzymywać na skrzynki poczty elektronicznej informacje o anomaliach pogodowych, ostrzeżeniach meteorologicznych i środowiskowych oraz adres strony internetowej Gierałtowskiego Alarmu Smogowego.

KONTROLUJEMY

Realizując wytyczne tzw. planu działań krótkoterminowych, stanowiącego integralną część Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego, pracownicy Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtówice, działając na podstawie art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska, przeprowadzają kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej. W przypadku podejrzenia spalania odpadów lub paliwa złej jakości mogą zostać pobrane próbki odpadu paleniskowego (popiołu) lub paliwa stałego. Pobrane próbki przekazywane są do Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu, z którym Gmina ma podpisaną umowę, w celu wykonania ekspertyzy dotyczącej wykrywania nielegalnego spalania i współspalania odpadów w indywidualnych urządzeniach grzewczych lub ekspertyzy dotyczącej spalania paliwa stałego pod kątem złamania zakazu z

§ 6 pkt 3 uchwały antysmogowej województwa śląskiego, tj. spalania niewłaściwego lub niskiej jakości paliwa.

W przypadku stwierdzenia złamania zakazów wynikających z uchwały antysmogowej lub innych przepisów z zakresu ochrony środowiska sprawa przekazywana jest na policję z wnioskiem o podjęcie dalszych, przewidzianych prawem czynności.

Wzmózione kontrole przeprowadzane są w przypadku ogłoszenia przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego II lub III poziomu ostrzegania tj. wystąpienia szczególnie wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

EDUKUJEMY

W edukacji ekologicznej traktującej o bieżących problemach związanych z ochroną środowiska w Gminie i kształtowaniem właściwych postaw ekologicznych wśród jej mieszkańców, ochrona powietrza stanowi istotne i często poruszane zagadnienie.

Na początku roku szkolnego, na potrzeby edukacji ekologicznej najmłodszych mieszkańców naszej Gminy opracowano i wykonano edukacyjną podłogową grę planszową, nawiązującą do tematyki związanej z ochroną powietrza. Dzięki grze dzieci dowiadują się jak ważne dla zdrowia jest oddychanie czystym powietrzem oraz co zrobić aby nie zanieczyszczać powietrza. Podczas gry dzieci „zwiedzają” najbardziej charakterystyczne miejsca na terenie gminy Gierałtówice tj. Urząd Gminy w Gierałtówicach, Pałac w Przyszowicach, Zamek w Chudowie, „Park Joanny” i basen „Wodnik” w Paniówkach. Uczestnicy gry biorą udział w emocjonującej zabawie, a jednocześnie zdobywają wiele ciekawych informacji na temat ochrony powietrza oraz na temat Gminy Gierałtówice. Gry zostały przekazane do wszystkich przedszkoli naszej Gminy.

Dla dzieci i młodzieży organizowane są również warsztaty oraz przedstawienia teatralne dotyczące ochrony powietrza, podczas których dzieci uczą się jak postępować, aby zapobiegać i zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza.

Dla starszych mieszkańców Gminy Gierałtówice wydano ulotki informacyjne pod hasłem „Na co codziennie mam wpływ?”, w której wskazano między innymi jakie szkodliwe substancje przedostają się do powietrza w wyniku spalania odpadów oraz jakie choroby powodują te substancje. Mieszkańcom przekazano również ulotki informacyjne dotyczące wymagań wynikających z uchwały antysmogowej województwa śląskiego, opracowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Wartość edukacyjną, poza oczywistym walorem informacyjnym, mają również wyniki pomiarów z sieci czujników rozlokowanych na terenie Gminy. Możliwość obserwowania zmienności wyników, zarówno ze względu na porę dnia, jak i lokalizację czujników, daje mieszkańcom poczucie i świadomość, że to nie kto inny ale My, mieszkańcy mamy wpływ na jakość powietrza, którym oddychamy.

Wiele ciekawych i przydatnych informacji na temat działań antysmogowych znajdziecie Państwo również na profilu facebook Gierałtówickiego Alarmu Smogowego <https://www.facebook.com/GierałtówickiAlarmSmogowy/>

WSPIERAMY

Rzetelna informacja, prowadząca do wzrostu świadomości ekologicznej, wsparta innymi działaniami edukacyjnymi, w razie potrzeby wynikami kontroli, pozwala na podejmowanie świadomych decyzji np. odnośnie zmiany systemu ogrzewania i eliminuje niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska zachowania.

Likwidacja „tradycyjnych” nieekologicznych węglowych źródeł ogrzewania, o niskiej sprawności i wysokich parametrach emisji substancji szkodliwych oraz ich wymiana na źródła ekologiczne jest kluczowa dla osiągnięcia poprawy jakości powietrza w Gminie.

Aby ułatwić mieszkańcom realizację tego rodzaju proekologicznych przedsięwzięć, Gmina Gierałtówice, na podstawie uchwały Nr XXVIII/183/16 Rady Gminy Gierałtówice z

dnia 13 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 6891), zmienionej Uchwałą Nr XXXVI/241/17 Rady Gminy Gierałtowie z dnia 29 sierpnia 2017 r., udziela dotacji celowej z budżetu gminy na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Gierałtowie. Warunkiem uzyskania dotacji jest uzyskanie efektu ekologicznego poprzez likwidację wszystkich tradycyjnych palenisk mułowo-węglowych lub węglowych i zainstalowanie niskoemisyjnego źródła ciepła lub wymianę niskoemisyjnego kotła c.o. z podajnikiem na paliwo stałe węglowe (ekogroszek) na niewęglowe źródło ciepła (kocioł na biomasę, gaz, olej opałowy), wykonanie ogrzewania elektrycznego lub z zastosowaniem odnawialnego źródła energii.

Dotacja na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Gierałtowie może być przyznana:

- po wymianie w budynku lub lokalu mieszkalnym starego nieekologicznego źródła ciepła na nowe ekologiczne źródło ciepła, takie jak: ogrzewanie gazem, ogrzewane olejem opałowym, ogrzewanie energią elektryczną, ogrzewanie niskoemisyjnymi kotłami c.o. z podajnikiem na paliwo stałe (ekogroszek, biomasa), z jednym paleniskiem, o sprawności cieplnej $\geq 80\%$, spełniającymi kryteria emisyjne co najmniej 5 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012 „Kotły grzewcze. Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500 kW – Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie”, ogrzewanie z zastosowaniem odnawialnego źródła energii;
- po wymianie niskoemisyjnego kotła c.o. z podajnikiem na paliwo stałe węglowe (ekogroszek), na niewęglowe źródło ciepła (kocioł na biomasę, gaz, olej opałowy), wykonanie ogrzewania elektrycznego lub z zastosowaniem

odnawialnego źródła energii.

Ogólna kwota przyznawanej dotacji wynosi:

- w przypadku wymiany starego nieekologicznego źródła ciepła na: kocioł opalany olejem opałowym, gazem, niskoemisyjny kocioł c.o. z podajnikiem na paliwo stałe niewęglowe (biomasa) oraz ogrzewanie elektryczne lub z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii – do 50 % kosztów zakupu urządzenia grzewczego, jednak nie więcej niż 2 500,00 zł;
- w przypadku wymiany starego nieekologicznego źródła ciepła na niskoemisyjny kocioł c.o. z podajnikiem na paliwo stałe węglowe (ekogroszek), z jednym paleniskiem, – do 50 % kosztów zakupu urządzenia grzewczego, jednak nie więcej niż 2 000,00 zł;
- w przypadku wymiany niskoemisyjnego kotła c.o. z podajnikiem na paliwo stałe węglowe (ekogroszek), na niewęglowe źródło ciepła (kocioł na biomasę, gaz, olej opałowy), wykonanie ogrzewania elektrycznego lub z zastosowaniem odnawialnego źródła energii – do 50 % kosztów zakupu urządzenia grzewczego, jednak nie więcej niż 2 000,00 zł.

Regulamin przyznawania dotacji znajduje się na stronie internetowej tutaj.

W 2019 roku planowane jest również udzielanie dotacji do wymiany kotłów centralnego ogrzewania w ramach realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Gierałtówice, uzyskawszy na ten cel dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Informacje na temat realizacji Programu zostaną umieszczone na stronie internetowej Gminy Gierałtówice oraz w Wieściach Gminy Gierałtówice.

We wrześniu 2018 r. uruchomiony został również krajowy program „Czyste powietrze” w zakresie dofinansowania instalacji nowych

źródeł ciepła oraz kompleksowej termomodernizacji budynków jednorodzinnych. Informacje na temat tego programu można uzyskać w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, na stronie internetowej <https://www.wfosigw.katowice.pl/program-czyste-powietrze.html> lub pod nr infolinii 32 60 32 252.

Pamiętajmy! To my decydujemy o naszym codziennym życiu. Spalanie odpadów lub niewłaściwego czy niskiej jakości paliwa w piecach domowych szkodzi naszemu zdrowiu i zdrowiu naszych najbliższych! Pomyślmy o tym!